

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ,

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ
ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

^{ψαλ. 54.}
^{6.} Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀρετὴ εἰσὶν αἱ ἐπιθυμη-
ταὶ εἰς τὸν Δαβὶδ χρυσαῖ πτέρυγες, δι-
ὧν πᾶς ἄνθρωπος ὑπερυψούμενος φθάνει εἰς
τὰ ἐπουράνια σκηνώματα, καὶ εἰσέρχεται
εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς αἰωνίου βασιλείας
καὶ μακαριότητος. Ἡ πάνσεπτος τοῦ Χρι-
στοῦ ἐκκλησία, ἡ διαπαντὸς περὶ τῆς
σωτηρίας ἡμῶν φροντίζουσα, σήμερον μὲν
κηρύττει τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μακαρίζου-
σα τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους, καὶ ἀνα-
θέματι καθυποβάλλουσα τοὺς δυσσεβεῖς
καὶ κακοδόξους· πάσας δὲ τὰς τῆς τεσσα-
ρακοστῆς ἡμέρας ἀρετὴν κηρύττει, νησεΐ-
αν, προσευχὴν, μετάνοιαν, διόρθωσιν,
καὶ πρὸς τὸν θεὸν ἐπιστροφήν· ἵνα δὲ ἐπι-
στηρίξῃ ἡμᾶς πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ
προθυμοποίησιν πρὸς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς,
προβάλλει σήμερον τῶν πρὸ νόμου καὶ τῶν
ἐν νόμῳ ἀγίων ἀνδρῶν τὰ θυμαστὰ καὶ
μεγάλα κατορθώματα, ὅσα δηλαδὴ ὁ θεό-
πνευστος Παῦλος διὰ τῆς πρὸς Ἑβραίους
ἐπιστολῆς αὐτοῦ καθιστόρησεν· Ἐπιτήδεια
δὲ ἀλιθῶς καὶ ἀρκετὰ εἰσι ταῦτα καὶ πρὸς
ἐπιστηριγμὸν τῆς πίστεως, καὶ προθυμο-

ποίησιν πρὸς τὰ ἐνάρετα ἔργα· διότι τίς
οὐ στηρίζεται εἰς τὴν πίστιν, ἀκούων, ὅτι
οἱ ἅγιοι τῇ δυνάμει τῆς πίστεως κατήργη-
σαν ἰσχυρὰς βασιλείας, ἔκριναν τὸν λαὸν
μετὰ πάσης δικαιοσύνης, ἀπήλαυσαν ὅσα
ὁ θεὸς εἰς αὐτοὺς ὑπέσχετο, ἔφραξαν τῶν
λεόντων τὰ στόματα, ἔσβεσαν τὴν δύνα-
μιν τοῦ πυρός, ἔφυγον τοῦ θανάτου τὸν
κίνδυνον, ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ τῶν ἀσθε-
νειῶν, ἐφάνησαν δυνατοὶ εἰς τοὺς πολέμους,
ἐνίκησαν τῶν ἐχθρῶν τὰς παρατάξεις, ἀνέ-
στησαν καὶ τοὺς ἀποθανόντας ἐκ τῶν
νεκρῶν; Τίνος ἡ καρδία, ταῦτα ἀκούοντος,
οὐ θερμαίνεται ὑπὸ τοῦ πυρός τῆς πίστεως,
περὶ οὗ ὁ σωτὴρ ἡμῶν εἶπε· « Πῦρ ἦλθον
» βαλεῖν, καὶ τί θέλω, ἤδη εἰ ἀνήφθη »; Τίς
ἀκούων, ὅτι διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰ-
ωνίου ζωῆς ἄλλοι μὲν τῶν ἀγίων ἀπέθανον,
σφοδρῶς ῥοπαλιζόμενοι, ἄλλοι δὲ ἀνδραιο-
φρόνως ὑπέμειναν περιπαιγνία, μάστιγας,
δεσμὰ, φυλακὴν, λιθασμούς, τὴν διὰ πρί-
ονος τομῆν, τοὺς ποικίλους πειρασμούς,
τὸν διὰ μαχαίρας θάνατον· περιῆλθον ἰσ-
ἐνδεδυμένοι προβάτεια καὶ αἰγία δέρματα,

Λουκ. 12.
49.

ὑστερούμενοι τῶν ἀναγκαίων, θλιβόμενοι ὑπὸ διαφορῶν θλίψεων, ταλαιπωρούμενοι ὑπὸ πάσης στενοχωρίας, τρέχοντες ὡς πεπλανημένοι εἰς τὰς ἐρήμους, καὶ εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια, καὶ τὰς ὁπὰς τῆς γῆς· τίς ἀκούων ταῦτα, καὶ συλλογίζο- νος, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἦσαν καθὼς καὶ ἡμεῖς, οὐ προθυμοποιεῖται, ἵνα ὑπομεί- νη τὴν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς μικρὰν στενοχω- ρίαν διὰ τὴν τῆς αἰωνίου βασιλείας ἀπό- λαυσιν; Ἐὰν ἡ μόνη ἀνάγκησις τούτων τῶν παραδειγμάτων φωτίζη καὶ ὁδηγή, πολλῶ μᾶλλον ἢ τούτων ἑρμηνεία, σαφηνί- ζουσα καὶ δηλοποιούσα τὰ ἐν αὐτοῖς πε- ριεχόμενα νοήματα· διὰ τοῦτο ὅστις προ- σηλώσῃ τὸν νοῦν εἰς τὴν ταύτης ἀκρόα- σιν, ἐκεῖνος κατ' ἐξοχὴν ἀπολαμβάνει τῆς σωτηρίας τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ὁδηγίαν.

Ἐβρ. 11. 24. Ἄδελφοί, πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος, ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ.

Διὰ τί ὁ Μωϋσῆς ἐλέγετο υἱὸς τῆς θυ- γατρὸς τοῦ Φαραῶ; διότι ἐγένετο υἱὸς αὐτῆς θετός· ἐγεννήθη αὐτὸς ἐξ Ἑβραίων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅταν ὁ τυραννικώτατος Φαραῶ ἐξέδωκε πρόσταγμα, ἵνα ῥίπτων- ται εἰς τὸν ποταμὸν πάντα τὰ νεογέν- νητα ἀρσενικὰ τῶν Ἑβραίων βρέφη· καὶ ἔκρυψαν μὲν αὐτὸν οἱ γονεῖς αὐτοῦ « μῆ- » νας τρεῖς, ἔπειτα ὁμως διὰ τὸν φόβον τοῦ Φαραῶ ἔβαλεν αὐτὸν ἢ μήτηρ αὐτοῦ εἰς θίβην, ἤγουν εἰς κιβώτιον πλεκτὸν, ἀ- σφαλτοπίσση κεχρισμένον, καὶ ἔθετο τὸ

κιβώτιον εἰς τὸν πλησίον τοῦ ποταμοῦ ἐλώδη τόπον· θεοῦ δὲ οἰκονομία ἐλθοῦσα τότε ἢ τοῦ Φαραῶ θυγάτηρ εἰς τὸν ποτα- μόν, ἵνα λουσθῇ, ἤνοιξε τὸ κιβώτιον, καὶ ἰδοῦσα τὸ βρέφος κλαῖον, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἵνα θηλάσῃ καὶ ἀναθρέψῃ αὐτό· ὅταν δὲ ἐφθασεν εἰς νεανι- κὴν ἡλικίαν, τότε ἢ μὲν μήτηρ αὐτοῦ πα- ρέδωκεν αὐτὸ εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Φαραῶ, αὐτὴ δὲ ἐποίησεν αὐτὸ υἱὸν αὐτῆς θετόν, ὀνομάσασα αὐτὸν Μωϋσῆν, ἤγουν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐξηγμένον, διότι τὸ, Μῶς, ὕδωρ σημαίνει κατὰ τὴν τῶν Αἰγυπτίων διάλε- κτον. Ὁ δὲ θεηγόρος Παῦλος λέγει περὶ αὐτοῦ· « Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ » καὶ τὸ μὲν, μέγας γενόμενος, σημαίνει, ὅτι, ἀφ' οὗ καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν προέβη, φθά- σασ δηλονότι τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλι- κίας αὐτοῦ ἔτος, καὶ κατὰ τὰς τότε ἐν Αἰγύπτῳ ἐπιστήμας καὶ μαθήσεις παι- δευθεὶς « Πάση σοφίᾳ Αἰγυπτίων », καὶ δυνατὸς γενόμενος ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, τότε ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς πίστεως, ἦν ἐδιδάχθη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ, ὅτε ὑπ' αὐτῶν ἐτρέφετο, ἠρνήθη τὴν υἰοθεσίαν, μὴ στέργων ὀνομάζεσθαι υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ· ἠρνήσατο δὲ διὰ τῶν ἔργων, ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ Φαραῶ καὶ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, καὶ κατοικήσας « Ἐν γῆ Μαδιάμ »· δηλοποιεῖ δὲ ὁ θεὸς ἀπόστολος τὸν τούτου ζῆλον καὶ τὴν με- γαλοψυχίαν, λέγων.

Αὐτ. 10.

Φίλ. ὁ Ἐβρ. εἰς τὴν Ἑλλ. Σειρ.

Πρ. αἰ. 7. 23.

Αὐτ. 22.

Ἐβρ. 2. 15.

ἔβρ. 11.
25.

Μᾶλλον ἐλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν.

Ποίαν λέγει πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν ἁμαρτίας; τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἀξίας, τῆς τιμῆς, τῆς ἀνέσεως καὶ πάσης τρυφῆς, ὅσης αὐτὸς ἀπελάμβανεν ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαραῶ, υἱὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ λεγόμενος. Ἀλλὰ διὰ τί ἡ τοιαύτη ἀπόλαυσις ἦν ἀπόλαυσις ἁμαρτίας; διότι ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἐγεννᾶτο ἡ ἀπόλαυσις, τουτέστιν, ἐπειδὴ ἡμάρτανεν, ἀπελάμβανε τὰ τοῦ Φαραῶ ἀγαθὰ· ἀλλὰ ποία ἦν ἡ ἁμαρτία; ἡ συγκατοίκησις μετὰ τοῦ εἰδωλολάτρου Φαραῶ καὶ τῆς υἰοθεσίας τὸ ὄνομα, καθότι συγκατοικῶν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔχων τάξιν υἱοῦ, ἠναγκάζετο, καὶ μὴ θέλων, ἵνα συκοινωνῇ τοῖς ἀνόμοις αὐτῶν ἔργοις· ἠρνήσατο οὖν, λέγει ὁ θεῖος ἀπόστολος, λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ, καὶ προέκρινεν, ἵνα συμπάχη καὶ συνταλαιπωρῆται μετὰ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, ἡγουν τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν· προετίμησε καὶ ἐξελέξατο τὴν κακουχίαν καὶ ταλαιπωρίαν περισσότερον τῆς προσκαιροῦ ἀπολαύσεως, τῆς προξενουμένης αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἣν ἐποίει συγκατοικῶν μετὰ τῶν ἀπίστων· ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ λόγος τῆς τοιαύτης μεγαλοψύχου προτιμήσεως.

ἔβρ. 11.
26.

Μεῖζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.

(ΠΡΑΞ ΑΠΟΣΤ. ΤΟΜ. Β.)

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ, ἡ ὀνομαζομένη Θερμουθῖς, ἄτεκνος οὔσα, παρέστησεν, ὡς ^{ἰώσηπ. 9.} ^{2 x 5.} ^{Ἀρχαιολ.} τινες λέγουσι, τὸν Μωϋσῆν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς Φαραῶ, λέγουσα, ὅτι ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνέλαβε, καὶ ἐποίησε θετὸν ἑαυτῆς υἱόν, ἐλπίζουσα, ὅτι ἔσεται διάδοχος αὐτοῦ· ὁ δὲ Φαραῶ λαβὼν τὸν Μωϋσῆν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτόν, ἔθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν διάδημα. Ὅτι δὲ ὁ Μωϋσῆς υἱὸς θετός ἐγένετο τῆς θυγατρὸς Φαραῶ, μαρτυρεῖ καὶ αὐτὴ ἡ θεία γραφή, λέγουσα· « Ἀνδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου, εἰσήγαγεν ^{ἔβ. 2. 10.} » αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα Φαραῶ, καὶ « ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν ». Κατὰ τοῦτο οὖν, καὶ μὴ πάντων τῶν θησαυρῶν τῆς Αἰγύπτου κύριος ἦν ὁ Μωϋσῆς, μέρος ὅμως τούτων περιέμενεν αὐτόν ὡς υἱὸν θετὸν τῆς τοῦ βασιλέως θυγατρὸς. Πῶς δὲ ὁ Μωϋσῆς ἐνόμιζε πλοῦτον μεῖζονα τῶν θησαυρῶν τῆς Αἰγύπτου τὸν ὄνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ τόσα ἔτη, πρὶν ἢ ὁ Χριστὸς ὄνειδισθῆ; Προφῆτης ὢν ὁ Μωϋσῆς, καθὼς προειδὼν τὴν δεσποτικὴν τοῦ Χριστοῦ ἐξουσίαν, παρήγγειλε, λέγων· « Προφῆτην ^{Ἀευτ. 18.} ^{15, 19.} » ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ, ἀναστήσει· » σοι Κύριος ὁ θεός σου· αὐτοῦ ἀκούσεσθε· » καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ, ὅσα » ἂν λαλήσῃ ὁ προφῆτης ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ » ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ » οὕτω προγνώρισας καὶ τοὺς ὄνειδισμοὺς τοῦ Χριστοῦ, ἔστερξεν ὄνειδισθῆναι καὶ αὐτὸς εἰς προτύπωσιν τῶν ὄνειδισμῶν ἐκείνων. Βλέπε δὲ τὴν τῶν ὄνειδισμῶν ὁμοιότητα.

ὠνειδισαν οἱ Ἑβραῖοι τὸν Μωϋσῆν, λέγοντες·
 Εξ. 2. 14. « Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν
 » ἐφ' ἡμῶν »; ὠνειδισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰπόντες·
 Ματθ. 21. « Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς
 23.
 Ματθ. 27. » σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην »; καὶ
 44.
 οἱ λησταὶ δέ, οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ,
 ὠνειδίζον αὐτῷ· ὕβρισε τὸν Μωϋσῆν ὁ τῶν
 Εξ. 17. 2. Ἑβραίων λαός· « Ἐλδορεῖτο ὁ λαός τὸν
 » Μωϋσῆν », λέγει ἡ ἱερὰ ἱστορία· ὕβρισαν
 τὸν Ἰησοῦν Χριστόν οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες·
 Ιωάν. 8. « Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις ».
 48.
 Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ προφητᾶναξ
 Δαβὶδ γενναιοφρόνως ὑπομείνας τοὺς ὄνει-
 Ψαλ. 88. 9. δισμούς τοῦ Χριστοῦ, ἔλεγεν· « Οἱ ὄνειδισμοὶ
 » τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ »·
 ὑπέμεινε δὲ ὁ Μωϋσῆς τὸν ὄνειδισμόν τοῦ
 Χριστοῦ, διότι « Ἀπέβλεπε, λέγει ὁ Παῦ-
 » λος, εἰς τὴν μισθαποδοσίαν »· ἔβλεπεν ὁ
 τρισμακάριος διὰ τῶν προφητικῶν αὐτοῦ
 ὀφθαλμῶν τὰς μεγάλας ἀνταποδόσεις, τὰς

ἠτοιμασμένας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τοὺς
 ὑπομένοντας θλίψεις καὶ ὄνειδισμούς ὑπὲρ τῆς
 ἀγάπης αὐτοῦ, καὶ εἶχε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν
 αὐτοῦ τὸν μακαρισμόν, καὶ τὴν χαρὰν καὶ Ματθ. 5.
 11. 12.
 τὴν ἀγαλλίασιν, καὶ τὸν πολὺν ἐπουράνιον
 μισθόν τῶν ὄνειδιζομένων, καὶ διωκομένων,
 καὶ συκοφαντούμενων ἕνεκεν τῆς ἀγάπης
 τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐνόμιζε τὰς ὑπὲρ
 τῶν ὄνειδισμῶν τοῦ Χριστοῦ αἰώνιους ἀν-
 ταποδόσεις πλοῦτον ὑπέρτερον τῶν τῆς
 Αἰγύπτου προσκαιρῶν θησαυρῶν· διὰ τοῦ-
 τον δὲ τὸν λόγον ἐγκατέλιπε, καὶ περιεφρό-
 νησε τοὺς θησαυροὺς τῆς Αἰγύπτου, καὶ
 ἔστερξε τὴν κακουχίαν καὶ ἐξουδένωτιν,
 συντάξας ἑαυτὸν μετὰ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ
 λαοῦ. Ταῦτα δὲ περὶ τοῦ Μωϋσέως εἰπὼν ὁ
 θεηγόρος Παῦλος, διηγεῖται ἔπειτα τὰ
 μεγάλα κατορθώματα, καὶ τὰς θεοφιλεῖς
 ἀρετὰς τῶν λοιπῶν ἁγίων, τῶν τῷ θεῷ
 εὐαρεστησάντων.
 ὅρα τὰ ἐν
 τῇ Κυριακῇ
 τῶν ἁγίων
 Πάντων.